

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός υφάνεται έμα
δείξη πώς δε φοβάται την
ἀλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 16 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1908

ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 318

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ Ποιητική τέχνη και γλώσσα (συνέχεια).
- Γ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ Λόγοι κι αντίλογοι (Το Κλεφτόπουλο—Τὰ παληκάρια τὰ καλά—Του άρματωλού ο θάνατος—Τ' άρματα).
- ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Το Λεξικό.
- ΗΓΕΡΙΑ. Κουβέντες με την κόρη μου.
- ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ. Καλλιτεχνικά βιβλία (Σπύρος Είνος).
- Κ. ΜΑΚΡΗΣ. Ο Αίμος.
- Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Στόν Κάβο (συνέχεια).
- ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Μ. Φιλίντας.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ--Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ--ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΤΟ ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΟ

Η μέρα κείνη ήταν πικρή. Κ' οι Κλέφτες που χαλάστηκαν, πάντα θά τή θυμούνται.

Στά χέρια οι Κλέφτες σήκωσαν τον Καπετάνο, άσάλευτο, με τή σπαθιά κατεβατή στο πρόσωπο, και πολεμώντας άνηφόρισαν. Κ' έπιασαν το καταράχι, και σταμάτησαν.

Οι Άρβανίτες δέν τους πήραν το κοντό, γιατί τρανός ήταν κι' ο θρήνος ο δικός τους. Μοναχά του Καπετάνου των Κλεφτών ο θάνατος, του ξακουστού τ' Άρματωλού—θάνατος που τον παρακαλούσαν— έκανε το κλάμα τους σε γέλια να ξεσπάη. Κ' η σαλαγή τους ν' άντηχῆ, για νείο φοβέρισμα, στους Κλέφτες τους θλιμμένους.

Κ' οι Κλέφτες τώρα σώπαιναν. Τα μάτια τους στεγνά τον Καπετάνο άντίκριζαν τον ζαπλωμένο, που δέν έδειχνε ζωής σημάδι.

Η μέρα κείνη ήταν πικρή. Κ' η μοίρα τους έτσι ήταν γραφτή. Ο Καπετάνος είχε καλέσει τους Άρβανίτες σε πόλεμο για θάνατο και για ζωή. Και τώρα ο Άλιζόταγας, δερβέναγας σκληρός, έχτρός του Καπετάνου, χαιρείται.

Κάποτε ο πληγωμένος άνασείστηκε. Στο πρώτο ανάθλιμά του έλλη τρομάρα ζωγραφίστηκε.

— Ο ψυχογιός μου πούνκι; είπε. Τ' άρματά μου... πών κι' αυτά; Πόσοι άπομείναμε;... Πεθαίνω.

— Καρδιά, πατέρα! Και θά ζήσης! είπ' ένα από τὰ παληκάρια. Όσοι βαρέθηκαν, τους πήραμε (ήταν ψέμα θλιβερό).

— Κι' ο Ψυχογιός; Και τ' άρματα;

— Μας λείπουν, κι' άλλοι δέκα άντάμα.

— Όλοι στον τόπο;

— Μην τὸ λές! Είκοψην από μας εκεί που πάψαμε τον πόλεμο. Κανένκς δέν τους είδε (ήταν ἀληθινό).

Τότε τροχάλισαν από κοντά πόδια λυδρωμένα. Κι' ο Ψυχογιός σε λίγο, του Καπετάνου ο άκριβός, όρθός στεκότανε στον Καπετάνο άντίκρυ, μαύρος και φοβερός, σά Χάρος φοβερός και μαύρος.

— Γεια και χαρά σου, Καπετάνε, είπε. Ξαγόρασα το αίμα σου—ο Άλιζόταγας δέ ζῆ! Τους βγήκα μπρός καρτέρι. Άμα σε πήραν οι συντρόφοι, δέν κρατήθηκα. Στο δρόμο τον πλατύ τους βγήκα, και τους πείσαμε με τὸ σπαθί. Κ' οι Άρβανίτες σκόρπησαν. Κι' ο Άλιζόταγας γυμνός στο χῶμα κίτταται.

— Όρέ, σηκώστε με! φωνάζει ο Καπετάνος. Τί λείει αυτός;

Τρομερή ήταν η ματιά του, στον Ψυχογιό ριχτή. Κ' έτρεμε τώρα το Κλεφτόπουλο μπροστά του.

— Όρέ, πούς σουπ; τὸ κάμης; ο Καπετάνος ρέκαζε. Άφου χαλα τηκα, πώς θέλησες ισύ να με ντροπιάσης; Ο Άλιζόταγας έπρεπε να ζήση, άνίκητος!... Τί είναι που κρατῆς;

— Είναι τὸ καρποφύλλι του και τ' άρματά του... Σου τ'άφερα...

— Πάρ' τα! μήτε να τὰ ιδῶ!... Τώρα, άφου έχεις άρματα, βγάλε τα τὰ δικά μου, που δέ σουπρεπαν... Τέτοια τιμή για σένα είναι μικρή. Άλλα άρματα προτίμησες...

— Συμπάθα με, Καπετάνε! Ξέρεις αν κρατήσας τήν πίστη στ' άρματά σου, κι' αν τ' άτίμασα...

— Κι' ο Άρβανίτης, αν σε σκότωνε κι' εμένα, και σου τ'άπαιρνε;

— Δέν τὰ κρατούσα σε γαμπρός! Τ' άρματα είναι για πόλεμο, και τὰ δοκίμασα... Μα κείνα του Άρβανίτη τάχα ζηλέψη από καιρό—για σένα, όχι για μένα. Και σου τ'άφερα...

Δικά σου! Δέν τὰ θέλω! Και βγάλε τὰ δικά μου... Δέν άκούτ' έσετες, ώρέ;

Τὸ Κλεφτόπουλο, άγριο, έχει τὸ χέρι στο σπαθί και περιβλέπει.

— Όποιος άπλώση, κράζει, τον περιμένει θάνατος! Τ' άρματα που φορώ κανένκς μήν τ' άγγίξη! Του Καπετάνου τ' άρματα!

Όλοι προσέχανε στ' άγριεμένο τὸ Κλεφτόπουλο, κι' ο Καπετάνος είχε σηκωθῆ δλόρθος άξαφνα, κανείς δέν είδε πώς, με τή σπαθιά μεσόφριδα, μεγάλος και ματόπνιχτος, και φάνταζε σά ν' άναστήθηκε.

— Όρέ, είπε με μιά φωνή που ράγιζε, τ' άρ-

ματὰ τὰ δικά μου δέν τὰ καταφρονῆς; Θέλεις να τὰ φορῆς άκόμα;

— Θέλω και θέλω! Είμαι ο ψυχογιός σου εγώ! Άπλωσε τὸ χέρι ο Καπετάνος κι' έδειξε τὸ Κλεφτόπουλο. Κ' έβγαλε ένα ροχαλητό.

— Προσκυνάτε, ώρέ, τον Καπετάνο σας!

ΤΑ ΠΑΛΗΚΑΡΙΑ ΤΑ ΚΑΛΑ

— Γιωργάκη, σύντροφε πικρέ, με τὰ γραμμένα φρούδικ! Που σ' είχαμε κορώνα μας κι' εικόνα στο κεφάλι. Κ' είχαν κρυφή τὰ χείλη μας έλιπίδα να σε πούνε, και να σ' άκούσουν τὰ βουνα στους μαύρους κλέφτες πρώτον. Κ' ήσουν γερός στα σίδερα, Γιωργάκη παινεμένο! Τώρα πώς μας κατάντησες σά χῆρες να σε κλαίμε; Άλήθεια, πειὸ φαρμακερό τὸ δάκρυ μας θά σουναί, γιατ' οι πιστοί συντρόφοι σου (κακό μας ηῦρε!) κι' οι παλιαδερφοί σου τή ντροπιασμένη σου ζωή σου πήραμε.

Τον Κλέφτη τονε μάγεψαν. Και πάτησε τον δροκο του και παράτησε τή συντροφιά του και πρόδωσε τῆς κλεφτουριάς τὸ νόμο, τον ίερό.

Σηκώθηκε ένα σύνταχο, με λίγους που τον άκούθησαν, και πήγε στην τουρκεμένη χώρα και προσκύνησε τὸ Μπέη και τον Προεστὸ τον τουρκολάτρη. Τάχα τ' άππρα τονε γέλασαν; Τάχα τ' άρματωλου οι χῆρες τονε θάμπωσαν τον Κλέφτη; Η μήν του σήκωσαν τὸ νοῦ τὰ κάλλη τῆς περδικόστητης προστοπούλας;

Και τώρα άρματωλός περήφανος, σ' τ' άσχημ βουτηγμενος και σ' τὸ μάλαμα, χαιρείται τήν εὔτυχιά του σ' τῆς όμορφης τῆν άγκαλιά. Μα σκύβει και σ' τή γνώμη του πεθερού του τ' άρχοντα και προσκυνάει τή γούνα του τύραννου του Τούρκου. Και πρέπει τώρα, με τή δική τους προσταγή, τους κλέφτες να χαλάση, άφου να τους μερώτη δέ μπορεί.

Του κάκου γράφει γράμματα και πότε τους χαιδεύει, πότε φοβέρες τους λαλεί. Του κάκου γοῦς τάζει και τ' άρματωλίκι. Οι κλέφτες, οι προδομένοι κι' άνυπόταχτοι, ένα μονάχα πράμα παράφορα παρακαλουν. Να βγῆ ο παλιός τους σύντροφος να πολεμήση.

Κι' ο καπετάνος βρυκάρδος λαβαίνει αυτό τὸ κάλεσμα. Κι' άποφαρίζει, σαν παληκάρι κι' αυτός που είναι, να τὸ δεχτῆ. Καλές άντάμωτες λοιπόν! Τους κλέφτες θά τους καρτερῆ σ' τὰ Τούρκικα μνημύρια, σ' τὸ ριζοβούνι χαμηλά. Και συναζει τους δικούς του και ξεκινάει.

Ο πόλεμος δέ βατταξε πολύ, γιατ' ήταν άγριος. Τὸ ντουφέκι γλήγορα βυβάθηκε. Και με τὸ τραβήγμα του κλέφτικου σπαθιού, ο άρματωλός